

Της Λεύκης Σαραντινού*

Περι... διαβάζοντας

«Μικρή ιστορία της Ρωσίας»: Μια διεισδυτική ματιά στα 1.000 χρόνια πολυτάραχης ιστορίας της Ρωσίας

—Mark Galeotti, «Ο Πούτιν δεν έπρεπε να τα βάλει με την Ιστορία, διότι η Ιστορία πάντοτε κερδίζει»

Οι εκδόσεις Πατάκη συνεχίζουν την πολύ επιτυχημένη σειρά από μικρές ιστορίες, στον δρόμο που χάραξε ο Gombriich με τη «Μικρή ιστορία του κόσμου», με ιστορίες χωρών όπως αυτή της Γερμανίας και της Ρωσίας. Το δίχως άλλο, μία «Μικρή ιστορία της Ρωσίας» που εκδίδεται στα ελληνικά όσο διαρκεί ο πόλεμος που διεξάγει η Ρωσία κατά της Ουκρανίας είναι κάτι παραπάνω από καλοδεχούμενη από το ελληνικό αναγνωστικό κοινό, αφού θα βοηθήσει στην κατανόηση των πρόσφατων γεγονότων που οδήγησαν στο ξέσπασμα του πολέμου.

Αυτή τη φορά το βιβλίο υπογράφει ο καθηγητής Σλαβικών και Ανατολικοευρωπαϊκών Σπουδών του University College του Λονδίνου Mark Galeotti και τη μετάφραση η γνωστή συγγραφέας Σώπη Τριανταφύλλου.

Ο Galeotti προσπαθεί με απλό και εύληπτο τρόπο, δίνοντας έκταση μονάχα στα σημαντικότερα γεγονότα, να αφηγηθεί μία ιστορία της Ρωσίας σε μια απόπειρα να ερμηνεύσει τα σημερινά τραγικά γεγονότα. Καταλήγει, επομένως, ότι η Ρωσία ήταν σχεδόν από την αρχή της ιστορίας της μια χώρα χωρίς σύνορα που ενστερνιζόταν πάντοτε το δόγμα «όλα ή τίποτε». Η ρήση του Τζορτζ Όργουελ «Όποιος ελέγχει το παρελθόν ελέγχει το μέλλον» εφαρμόζεται απόλυτα από τους απολυταρχικούς ηγέτες της, όπως τον σημερινό, τον Βλαντίμιρ Πούτιν.

Ξεκινώντας από τους Ρως του Κιέβου και, αφηγούμενος τις περιπέτειες των Ρως που πάλεψαν με Μογγόλους και Τατάρους, αλλά και ενστερνίστηκαν πολλούς από τους θεσμούς των τελευταίων μαζί με το βυζαντινό ορθόδοξο τυπικό, συνεχίζει με την αφήγηση για τη μάχη του Κουλίκοβο και τη μερική αναγέννηση της χώρας από τον Ιβάν τον Μέγα, τον 15ο αιώνα. Ο

■ Ο Galeotti καταφέρνει σε λίγες μόνο σελίδες να μας οδηγήσει στην καρδιά της ρωσικής ιστορίας. Ξεκινά από τους Ρως του Κιέβου και τη Μεγάλη Αικατερίνη, που ήταν στην εξουσία από το 1762 μέχρι και το 1796. Χάρη στη δράση της η Ρωσική Αυτοκρατορία έστρεψε το βλέμμα της εντονότερα προς τη δύση, προώθησε τα «Φώτα» και την πολιτισμική της επιρροή (Προέλευση φωτογραφίας: www.romanovempire.org)

Mark Galeotti, «Μικρή ιστορία της Ρωσίας – Από τον παγανισμό στον Πούτιν», Σώπη Τριανταφύλλου μτφρ., εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2022, σ. 288

■ Ο συγγραφέας συνεχίζει, μεταξύ άλλων, με τη δυναστεία των Ρομανόφ καθώς και με την εδραίωση του Σοσιαλισμού και την εξήλωση των Μπολσεβίκων, με εκτενή αναφορά στη δράση των ηγετών τους, Βλαντίμιρ Λένιν και Ιωσήφ Στάλιν, που απεικονίζονται και στην παρούσα φωτογραφία (αριστερά ο Λένιν, δεξιά ο Στάλιν), η οποία χρονολογείται το 1922 (Προέλευση φωτογραφίας: www.tovima.gr)

«Ο Galeotti προσπαθεί με απλό και εύληπτο τρόπο, δίνοντας έκταση μονάχα στα σημαντικότερα γεγονότα, να αφηγηθεί μία ιστορία της Ρωσίας σε μια απόπειρα να ερμηνεύσει τα σημερινά τραγικά γεγονότα. Καταλήγει, επομένως, ότι η Ρωσία ήταν σχεδόν από την αρχή της ιστορίας της μια χώρα χωρίς σύνορα που ενστερνιζόταν πάντοτε το δόγμα «όλα ή τίποτε»

οντα έθεσε τα θεμέλια για τον ανερχόμενο εθνικισμό των Ρώσων.

Την αιματοβαμμένη ιστορία των τσάρων Ρομανόφ, που αναρριχώνταν στον θρόνο το 1613, διαδέχονται οι αιματοβαμμένοι κομμουνιστές του Λένιν και του Στάλιν ως τον σύγχρονο «Σουλτάνο» τον Πούτιν. Ο Galeotti επιμένει ιδιαίτερα στην αφήγηση των γεγονότων της ιστορίας της χώρας μετά από την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού προκειμένου να απασφηνίσει τα αίτια της επίθεσης στην Ουκρανία.

Ο Galeotti, εν κατακλείδι, μετά από την εξαιρετική αναδρομή του στους κυριότερους σταθμούς της ρωσικής ιστορίας καταλήγει στο ότι η εισβολή του Πούτιν στην Ουκρανία ήταν λάθος και ότι «Ο Πούτιν δεν έπρεπε να τα βάλει με την Ιστορία, διότι η Ιστορία πάντοτε κερδίζει».

Εν συνόλω, πρόκειται για ένα θαυμάσιο και ευκολοδιάβαστο βιβλίο το οποίο θα πλουτίσει τις ιστορικές μας γνώσεις με τον πιο ευχάριστο τρόπο.

*Η Λεύκη Σαραντινού είναι φιλόλογος, ιστορικός και συγγραφέας. Τελευταία της βιβλία στη σειρά δημιουργικής γραφής τα: «Γραφο... παιχνιδίσματα: Ασκήσεις Δημιουργικής Γραφής για παιδιά 8-12 ετών», «Γραφο... ασκήσεις: Ασκήσεις Δημιουργικής γραφής για ενήλικες και εφήβους» και «Γραφο... ιριδισμοί: Ασκήσεις Δημιουργικής Γραφής για εκπαιδευτικούς όλων των σχολικών βαθμίδων» (εκδ. 24 Γράμματα, 2022).